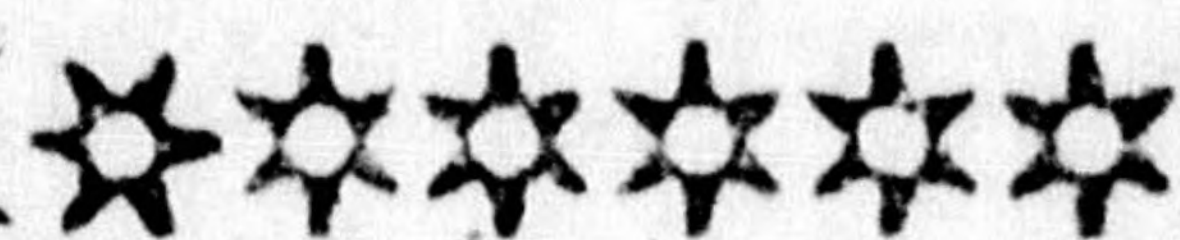

Nro. 40.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden Május 18-dik Án 1813-dik
esztendőben.

Austriai Birodalom.

Tsehország. Prága, Maj. 10. — Ma, 4 óra-
kor, reggel indúlt a' Szász Király ÖF. *Dresdá-*
ba, kevés követőkkel, *Landsberg* Gróf nevezet
alatt. Ma fog hálni *Töplitzben*, és hólnap to-
vább utazik. A' Királyné ÖF., 's a' Printzek
's Printzasszonyok itt maradnak.

Gallitziaország. Lemberg, Maj. 5. — Maj.
3-adikán jött ide bé a' *Beaulieu* (bólió) gyalog-
regementjének 3-adik tsapattja.

Rajnai Szövetség.

Frankfurt, Maj. 5. — Már tegnap reggel
sok Kurir ment itt sietve által *Frantiaország* fe-
lé. Azonnal elterjedt a' hír, hogy a' *Muszkák'*
és *Burkusok'* veszedelmekre, egy nagy ütközet

esett; midőn végre, tegnap estve *Augereau* Marsal, *Castiglionei* Hertzeg, egy tulajdon Kurír által, ezen igen fontos hír' valóságáról bizonyossá tétetett; ilyen módon:

Lützen, Maj. 2. (estvéli 11 órakor). — Kedves Hertzegem! A' Tsászár egy fényes győzödelmet nyert ma a' Lützeni síkon, a' Muszkaburkus Hadseregen, mellyet Sándor Tsászár és a' Burkus Király személylyesen vezéreltek. A' Tsászár folytattja a' maga' győzödelmét.

Sándor

Neuschateli Printz,
Generalmájor

Ez a' hír szembetűnőképpen béhatottaz itt való kereskedésbe: a' Kúlbírtoki portékák', mellyeknek a' betsek egy darab idő óta leesett vólt, jóformán, és sok Udvar' Kötlevelei (Obligatioi) egy pillantatba felmentek.

Innsbruck, Maj. 5. — Egy darab idő óta, ismét sok különböző rangu katonaság érkezik ide Ejszaknémetországból, 's nyugvónapokat tartván, tovább megyen Olaszországnak; különösen látni köztök neápolyi királyi Őrizeteket.

Erfurt, Apr. 27. — A' *Weimari*, és a' *Sachsen-Gothai* két Printznek vólt serentséje ma, *Napoleon* Tsászár ŐFgével ebédelni.

Burkusország.

Berlin, Maj. 5. — Maj. 2. odikán, minden itt való templomban hálaadó innepet tartottak a' *Thorni* és *Spandau* várak' megvételeért, és *Tégedistent* (Te Deum) énekeltek. — *Ugyanonnán*, Maj. 8. — Maj. 2. odikán a' *Grosz-Görschennél* nyert ditsőséges diadalomért, hónap minden templomban *Tégedistent* innepelnek, és ma nap-

nyúgotkor jelt adnak minden harangok' meghúzásával. A' templomajtókban kirakott perselyekbe gyűlő gyűjtemények a' megsebesedett nemesvitének' megfrissítésekre rendeltettek. — Tegnap kísérték ide, *Potsdamon* által, 420 frantziát, 8 tisztet, 2 ágyút, 1 mosárágyút, 3 puskaportalyigát, mellyeket *Bülow* Gen. *Halában* elvett.

Anglusország.

London, Apr. 20. — A' kereskedőkamara a' következő végzést hirdettetteki azÉjszakámérikába való Szabadságlevél eránt: — Apr. 10. 1813. A' Kereskedőkamara szabadságleveleket fog kiosztani minden olyan portékák' ki- 's bévitelek-re, a' mellyek valamelyik Éjszakámérikai nem útjátállott (blockírt) kikötőhelyekből vagy -be jönnekmennek.

Maira Lord elvitorlázott tegnap a' Keletindiába rendelt kereskedőhajósereggel *Portsmouth*-ből.

A' *Pellew* Admiral' hajóserege odahagyta vólt a' maga' *Minorkai* téliállását, hogy a' *Kataloniai* és *Touloni* tengerpartokat megszaguldolja. Mikor a' touloni kikötőhelyhez közelgetett, tüzeltek reá az ágyúpadokról. Apr. 26-odikán meglepte egy éjszakkéleti zivatar, mely azt *Minorkába* visszakénszerítette, a' hol 28-adikon megérkezett.

Spanyol-, és Portugalliaország.

A' Monitőr, az ánglus Ujjságlevelekből *Lisbona*, Apr. 4. — *Wellington* Lord széjjel küldözte a' Lovasságot, messze egymáshoz, tanyázni, a' takarmány' szűkvólta miatt. Tíz 's 20 mérföldnyire kell a' szénát a' Lovassághoz küldeni: mert a' szénát, abrakot Angliából takarít-

tják ide. A' *Tajo* (tagus) partjára takarodnak sok lovasok, hogy vízen annál könnyebben lehessen nekik takarmányt vinni. A' 4-edik Dragonregement ma indúlel, hogy őket gyalogjában hajóra ültessék Anglia felé. Be nehezen esett ezen reg. Obersterének, mikor látta hogy a' regimentje' lovait a' Németek' részére elszedik, kivált' azon gyötrődött még jobban, hogy a' löel-szedő Tiszt Német volt. A' 9 és 11-dik Reg. is hajóra ül. Ebben a' pillanatban nem lehet gondolkozni a' Hadszakasról (Feldzugról), mert nints takarmány.

— *Napiparantsolat*: — *Erencia*, Martz. 14.

— A' Fővezérnek sokféle és különböző időkben kibotsátott parantsolattjai, mellyek által a' katonaság intetett, hogy senkit faluhelyeken utazásközben meg ne szomorítsanak, szükséges volt mindenkor hol egy, hol más kedvetlen történet' előfordulása miatt, 's azért, mivel' a' lakosokkal való veszekedésekben, a' kik a' magok' vagyonokat a' ragadozó katonák ellen óltalmazták, sok katona elveszett. Reményli a' fővezér, hogy a' gyakortai parantsolatnak fogantja lesz, annyival inkább, mert azokban olyan rendelés tétetett, mely minden esetre alkalmaztatható.

Háborúi dolgok.

Bremen, Apr. 30. A' Generálhelytartó *Van-damme* Gróf' seregtagjának az előrállója, *Reusz* Hertz. vezérlése alatt, Apr. 25-ödikén, *Rothenburgnál* rábukkant az ellenségre, melly 1500 Lovasból állott, 's 2 ágyúja volt; azt, tsendes vérrel megtámadta, valami 60 embert megölt vagy megsebessített, vissza verte *Haarburgig*, mellyet elfoglaltunk, 's által kényszerítette azo-

kat az *Elbén*. — A' *Sebastiani* Gen. serege Lüneburgban áll, mellyel mi egybe szakadunk.

Bajsegedelemvezér (adjutanscommendáns) *Dentzel* Báróra, a' frantzia nagy hadsereg' Főtanácsán, mind az reá van bízva, valami tsak a' frantziák' foglyait illetheti. Ettől a' tiszttól mindent meg lehet tudakozni minden fogoly felől; és mivel' a' hadakozó két Hatalom között szabad közlés van; lehet hozzá petsételetlen levelet 's pénzt bizvást küldeni.

Lewis Gen., azt mondják a' burkus Újjságlevelek, indulófélben van *Dántzigből* *Berlin* felé a' Várostromló sereg' egy részével. Ellenben a' *Württembergi* Hertzeg fogja *Dántzig'* ostromlását vezetni, melyhez *Rigából* a' nehéz ágyúk már elindultak. — Elébbi tudósítások *Dresdából* Maj. 1-ső napjáról (a' Prágai Újjságl. szerént) azt mondják, hogy *Labanow* Gen. rövid időn megérkezik *Berlinbe* 60,000 embernyi muszka sugor-gatottal; *Barclay de Tolly* Generált is várják 25 ezer Muszkával együtt.

— A' *Monitör*, Maj. 3-adikán írja, hogy ŐF. a' Tsászárné Királyné és Igazgató, tudósítást vett a' Hadsereg' Apr. 25-ödikén való állásáról, melyben *Thorn'*, *Modlin'*, *Zamosc'*, *Stettin'*, *Glogau'*, *Spandau'* és *Wittemberg'* várainak, és azoknak őltalmainak, 's történeteinek, és a' várostromlók' törekedéseinek leírása adatikelő. —

A' Muszka hadsereg' állása illyen formán vólt: — Egy labodázótag, valami *Dörnbergnek* a' vezérlése alatt, a' ki 1809-ben a' Westpháliai Király' őrizettjénél Kapitány vólt, és a' Királyt gazemberül (nichtswürdigerweise) elárúlta, áll *Hamburgban*, és labodázott (machte Streifzüge)

az *Elbe* és *Weser* között, *Sebastiani* Gen. felke-
rekedett, hogy azt az Elbétől elkerítse. — A'
burkus két Gen. *Lecoq*' és *Blücher*' Tagjai úgy
tettzet, mintha az *Alsaale*' jobb partján az első,
a' *Feisaale*' jobb partján tartózkodott volna pedig
az utolsó. — *Winzingerode* és *Wittgenstein* Ge-
nerálok Lipsiában; *Barclay de Tolly* a' *Weich-*
selen vígyázták *Dántzigot*; *Sacken* Gen. az Aus-
triai Tag előtt, *Krakó* eránnnyában a' *Pilican*. —
Sándor Tsászár és *Kutusow* Gen. az *Oderán* 20
ezer őrizettel. Úgy látszott hogy az ellenség
meg akarná magát a' *Saale* mellett fészkeini.

A' Sászok *Torgauban* állottak.

A' Frantziahadserég' állása e' vólt: — A'
Vicekirály' Főszállása *Mannsfeld*, bal szárnya a'
Saale' torkáig, kézen tartotta *Calbet* és *Bern-*
burgot, a' hol a' *Bellunói* Hertz. (Victor Marsal)
állott. *Lauriston* Gen. *Alslebenben*, *Sanderle-*
benben, és *Gerbstedten*, az 5-ödik Taggal. A'
21-dik osztály *Eisleben* felé, a' 35 és 36-odik
hátul, mint sugorgatott. A' *Moskwai* Hertzeg
Weimaron túl. A' *Ragusai* Hertz. *Gothán*; a'
4-dik Tag, *Reggioi* Hertz. alatt, *Koburghoz* meg-
érkezett. — Az őrizet *Erfurtban* van, a' hova
a' Tsászár 25-ödiken, estve 11 órakor megér-
kezett. Apr. 26-odikán által szálingóztatta Őf.
a' vizgálaton az őrizetet, megszemiélte a' város-
várt és a' váratskát. Kiszabatta 6000 beteg-, és
sebesre az ispotály helyet, azt parantsolván,
hogy „Erfurt legyen a' Frantzia sereg' hátrálásá-
nak legutólsó líneája.”

Apr. 27-edikén a' *Ragusai* Hertz. Tagjának
Bonnet Gen. alatt való Osztályát vizgáltattameg
a' Tsászár. Az egész Hadserég mozdúini láta-

tott. — Az ellenségnek minden lábodázó szakaszszai a' *Saale*' jobb partján, vissza vonúltak: 3000 Lovasság *Nordhausen*nek ment, hogy a' *Harz* (nevü) vidékekre bétörjön; egy másik lábodázó tag *Heiligenstadt*nak, hogy *Kasselt* fenyegetse. Mindez, nyakrafőre vissza nyomúlt, beteget, sebeseket, és kommogókat (*Nachzügler*) hagyván hátra, a' kik elfogattattak. Az *Ebersdorfi* tetőtől fogva a' *Saale*' torkáig, nints már semmi ellenség a' bal parton. — Az *Elbei* és *Ménusi* hadseregeknek egyesülni kell *Naumburg* és *Merseburg* között Apr. 27-edikén.

A' *Monitör*, Maj. 4. — ÖF. a' Tsászárné-Királyné és Igazgató, ezt a' tudósítást vette a' hadsereg' apr. 28-adikán vólt állásáról: — A' Tsászár' Főtanyája *Naumburg*ban; a' *Moskwai* Printz általment a' *Saalen*. *Souham* Gen. felfordított egy 2000-ból álló előrállót, melly a' folyó vízen való általmenetelnek akart ellentállani. A' *Moskwai* Printz' egész tagja túl állott *Naumburg*on, tsatarendben. — *Bertrand* Gen. állott *Jenában*, 's kiállította a' maga' tagját ama híres *Jenai* hartzmezőre. — A' *Reggioi* Hertz. megérkezett *Saalfeld*re a' 12-dik taggal. — *Sebastiani* Gen. *Uelzen*nek ment apr. 24-dikén; feldúlt egy, *Czernitscheff* Gen. alatt 4000 főből álló kóborló Tagot, a' gyalogságját széjjel ugratta, ágyúinak és podgyásszának egy részét elvette, és megtartóztathatatlan siettséggel utánna ereszkedet *Lüneburg* felé.

— A' *Monitör*, Maj. 5. — ÖF. a' Tsászárnékirályné, Igazgató a' következő tudósítást kapta, a' hadseregeknek Apr. 30-adikán való állásokról: — Apr. 29-edikén *Naumburg*ba tette a'

Tsászár a' maga' főtanácsját. — A' *Moskwai* Printz *Weisenfelsre* ment. Az előrállója, *Souham* Gen. alatt, dél után két órakor oda érkezett, 's ott találta *Lanskoj* muszka Generált 6 vagy 7 ezer mindenféle fegyverű emberrel. *Souham* Generálnak nem vólt Lovassága; de még sem várakozott, neki az ellenségnek, és felforgatta azt itt is, amott is. Az ellenség napfényre hozott 12 ágyút: *Souham* Gen. is annyit állított elő. Az ágyúzás főrró vólt, és nagy dúlást tett a' muszka sorokon, a' kik lovon és minden fedelezés nélkül vóltak, a' mellett, hogy a' mi ágyúinkat, a' falukból és barlangokból puskázóik segítették. *Chemineau* Szakasgeneral (brigadeg.) jól viselte magát. Az ellenség egynehány Lovastámadást próbált; de a' mi gyalogságunk folyó tűzzel fogadta azokat, és béterítette a' hartzmezőt muszka hólttetemmel 's lóval. A' *Moskwai* Printz azt mondja, hogy soha még gyalogságnál olyan tüzelő buzgóságot 's egyszerűsmind tsendesvérűséget nem látott. Bémennünk *Weisenfelsre*, 's látván, hogy az ellenség a' várost megakarná tartani, neki a' gyalogság, a' tsákót a' pagnétra függesztve, ezen kiállás mellett — Éljen a' Tsászár — rohanólépésset megyenrá. Az ellenség visszavonúlt: a' mi vesztesünk körülbelől 100 legény.

Apr. 27-dikén elindúlt *Lauriston* Gróf *Witten* felé, a' hol az ellenségnek egy hídjá vólt a' *Saalen*. *Maison* Gen. kiverte az ellenséget a' hídfejből, elvette azt, mellyre az ellenség a' hídat elégette. — Apr. 28-adikán *Hálának* fordúlt *Lauriston* Gróf, a' hol egy hídfejbe vonúlt az ellenség, mellyből azt kivervén, kényszerítette

most is, hogy a' hídát széjjel hányta. Akkor erőssen ágyúztak egyik partról a' másakra. A' mi kárunk 67 ember, az ellenségé sokkal több.

A' *Vicekirály* elküldötte a' *Tarenti* Hertzeget (Macdonald) *Merseburg* felé, a' hol 29-edikén, délutánni 4 órakor megérkezett. Ott talál, 2000 Burkust, a' kik magokat oltalmazni akarták. Ezek a' Burkusok a' *York*' Tagjából valók, éppen abból, a' melly ugyanezen Marsal' (*Macdonald*) fővezérsége alatt voltak, és őtet a' *Niemennél* sárban hagyták. A' Marsal bényomúlt a' városra erővel, egynehányat megölt, 200-at elfogott, kik között egy Májor volt, 's elvette mind a' várost, mind a' hídfejet.

A' *Bertrand* Gróf' főtanácsja *Dornburgon* volt, a' *Saale* mellett, Apr. 29-edikén, az Osztállja kezén tartotta Jénát és a' hídát.

A' *Ragusai* Hertz. (Marmont Marsal') főtanácsja *Kösenben*, a' *Saale* mellett; a' *Reggiói* Hertzegé (*Oudinot* Marsal) *Saalfelden*, a' *Saale* mellett.

A' *Merseburgi* tsata megjegyzésre méltó, mert ez olyan hartz volt, melly ugyanannyi Lovasság a' mennyi gyalogság között esett, síkmezőn, és a' nyereség a' mi gyalogságunk' részére maradt. Lehetett látni olyan új Tsapatokat (bataillons), a' mellyek éppen olyan tsendes vérrel és bátran viselték magokat, mint az öreg tsapatok.

És így, ez a' Hadszakasz (Feldzug) azon kezdődött, hogy az ellenséget a' *Saale*' bal partjáról eltakarítottuk, hogy mi ennek a' víznek emberei vagyunk, hogy az *Elbei* és *Ménusi* Had-

seregeket egyesítettük, és *Naumburgot*, *Weisenfelset* és *Merseburgot* erővel elvettük.

— *Weimarról* azt írják ápr. 30-adikán (a' *Monitör* szerént), hogy 28-adikon ott vólt *Napoleon* Tsászár, 's onnan a' *Weimari* Hertzeggel és *Bernhard* *Printzel* a' Főtanyára ment *Eckartsbergbe*, a' hol számtalan nép takarodik által. Sobase látott az ember, azt mondja, szebb ágyúsereget, és jobb állapotu katonakészületeket.

— *Frantzia* tudósítások szerént, megverte a' *Vicekirály* *Milloradovitsch* Generált *Rochlitz* körül *Gerdorfnál* Maj. 5-ödikén, és akkor nap' *Nossenbe* igyekeztek érni a' *Frantziák*.

Thorn, Apr. 17. — Ebben a' hosszatska levélben számot ad a' *Thorni* váróltalom' vezére *Maureillan* Gen. a' vár' feladásáról a' *Vicekirály*-nak, a' feladásra kényszerítő környülállásokat előadva, mellyek főképpen abból állottak, hogy például a' felalkuvás' napján már a' betegek' és lábbadozók' (*genesende*) száma 1877, a' szolgálatra valóké pedig 135 Tiszt és 1670 legény vólt Béküldötte a' Felalkuvást (*capitulatiot*) is, és siet személlyesen számot adni az ostrom' egész folyamattjáról.

— *Frankfurt*on szakadatlanúl tart a' *Gyalogság'*, *Lovasság'*, és ágyúsereg' általmenetele.

A' *Szászhatárokról* érkezett tudósítások szerént a' muszka tsászári főtanya eltakarodott *Dresdából* a' hónap 8-adikán *Bischofswerdába*, a' hol 8-adikon megmaradt. A' *Napoleon* Tsászár' Főtanyája a' *Mulden* túl, *Kolditzban* vólt Maj. 5-ödikén. Más *frantzia* tagok általmentek vólna az *Elbén*, azt mondják. Ezen a' napon egy vidor (*lebhaft*) tsata esett *Wilsdrufnál*, a' *frantzia* előrálló és *muszka* hátrálló között *Mil-*

loradowitsch Gen. alatt, a' kinek a' Tagja az Elbén való általmenetel' fedezésére rendeltetett vólt. A' muszka Tag megérezhető emberbeli veszteséggel kényszerítetett a' vissza vonulásra és által kapott az elbén Dresdában és mellette, úgy hogy már most ezen a' környéken, az Elbe' bal partjáról minden muszkaburkus sereg elta- karodott.

(Hamburgi Corresp.) *Wismar*, Maj. 2. — Ide érkezett *Adlerkreutz* Báró Gen. vezérlése alatt 12,000 Svéd, mellynek az előrállója *Schwerinig* nyomúlt előre. Az egész tsoport sietve megyen az Elbe felé.

— (Berlini Újjságl.) *Hamburg*, Maj. 4. — Az a' 12,000 ember, a' mellyről a' mai Újjság- levelünk emlékezik, a' mi környékünkön igen kedves lessz, mert a' frantziák a' túlsó parton nagyon szaporodnak, és mintha által akarnának a' vízen jönni. *Haarburg*tól *Hoop*ig keményen ágyúznak naponként, és a' mi városunk körül, keresztül vágatták ma reggeltől fogva a' gátakat, és *Marschlandot* elöntötték, hogy az ellenséget, ha talán *Zollenspickernél*, vagy a' tájon által tud- na jönni, a' városához ne eresztenénk. (É' tartja *Hamburgot* kertiveteményel és gyümölcstel, — igen termékeny szigetek). *Wilhelmsburg*' sziget- jében a' mi népünk van ágyúkkal; *Davoust* *Haar- burgban*; *Wallmoden* Gen. Főtanyája *Laueburg- ban* van.

.... Ugyanonnban, és azon nap' — Egynehány nap óta szorossan van a' kaptzánk: 15,000 fran- tzia *Davoust* Marsal alatt, túl az Elbén, erővel által akarnak jönni. Egész nap' halljuk az ágyú- dörgést. — Mindazáltal nem tsügged meg a' bá- torság a' nevedő veszedelemben is. A' han- sei (szabad tengeri kereskedő városi) Számtalan, a' *Kielmanseggi* vadászokkal's egynehány Kozá- kokkal együtt, *Wilhelmsburgban* van. A' 2-dik Svadronunk nem tudjuk hova lett, a' nagy visz- szavonulásakor nem jött által az Elbén. Előkelő városiak' (burgerek') fiai vannak köztök.

Lüneburg' környékéről sok ember szalad a'

Dánusbirtokba. Tegnapelőtt jött egy alkudozó (parlementaire) Tiszt. *Haarburgból Altonába*, s tegnap ment vissza. — Az Angliával való közösülés nem foly, a' tartós keleti szél miatt; de kedvező széllel is bajos volna az, mert a' Frantziák mindeu órán elfoglalhattják *Cuxhavent*.

Az Ausburgi Újjságl. szerént, *Nürnberg*, Maj. 6. — Tegnap sietett itt által *Solkonicki Osztálygen.*, a' ki a' Tsászár és Király ÖF. Hadházához tartozik. A' Hartzmezőről indúlt Maj. 2-odikán estveli 8 órakor, a' honnan ötöt ÖF. küldötte, hogy a' Krakkói Lengyeltagnak hírt vigyen egy megkülömböztetett és meghatározó gyözedelemről, mellyet ÖF. ugyanazon nap' *Lützen* és *Zwenkau* közt az egyesült Muszkaburkus Hadseregeken nyert, 's egyszersmind parantsolatot vitt, hogy a' Lengyelsereg mindjárt mozdúlljonmeg. A' hartzmezőt terítve hagyta holtakkal. Találomra való betsű szerént azt hiszi, hogy az ellenség legalább 40,000 embert vesztett volna. *Lipsiát* azon nap' reggel foglaltael a' Vicekirály, minekutánna a' Wittgenstein Gen. utólsó oszlopát ennél a' városnál visszaverie, és az előtt való estve egy egész burkus osztályt *Merseburgnál* elseprétt. Ezen szerentsés kimenetelek után, nem maradt *Napoleon Eugen*-nak egyéb hátra, hanem hogy az ellenségre az utolsó ütleket reá szabja, midón a' 11-edik Taggal, az egész hartzdulakodás alatt, annak a' horpaszának esett. — Azt a' hírt, hogy a' Lengyel hadseregtag széjjel oszlott volna, meghazudtollja egy hivatalos forrás: sőt inkább 40,000 emberből álló legszebb tagot formál az, és nyomon útnak ereszkedik. — Ez, a' Bulletinnek, mellyet *Solkonicki Osztálygen.* nállam hagyott, hasonló mássa —

Frantzia Fegyvervezér — *Cesar*.
Legújabb újság.

A' *Napoleon* Ts. főtanýája, melly e' hónap' 8-adikán *Dresdába* érkezett, még 13-adikon ott volt. A' hadsereg' nagyobb része átköltözött az *Elbén*.